

NAGYVÁRAD

Előfizetési ár: Vidéken egy óra 50 lei.
Nagyváradon: egy óra 40 lei.

Főszerkesztő: **HEGEDÜS NÁNDOR**
Felelős szerkesztő: **MARÓTI SÁNDOR**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Károly herceg
(Szilágyi Dezső)-utca 6.

Beszélgetés Szinájában

Duca külügyminiszterrel és Zichy-Rubidó magyar követtel

Szinaja, július 31. (Kiküldött tudósítónktól.) Hétfőn délután ért véget Szinájában a kisantant három napos konferenciája. Benes cseh külügyminiszter és Pilz lengyel meghatalmazott aznap éjjel indultak utnak s utaztak tegnap délután Nagyváradon át Prágába. Akik a szinajai konferenciához olyan várakozásokat fűztek, hogy a kisantant külügyminiszterei az európai politikára nézve jelentős határozatok hozatalával fogják meglepni a nyilvánosságot, erősen csalódtak. A konferencia fókuszában még mint legérdekesebb probléma, a magyar kölcsön és zálogjog felszabeditásának ügye állt. Amde a konferencia határozata, amit ebben a kérdésben azóta már Magyarország tudomására hoztak, ugyancsak tul elasztikus. A mindenáron szenzációkat várók igényeit a bolgár kérdésben a harcias Nincsics enunciaciói elégitették ki leginkább; egyébként pedig a konferencia — már amennyire ezidőszerint megállapítható — nem fog mélyebb nyomot hagyni a külpolitikai konstellációkban. A háromnapos entrevü tulajdonképpen eredményei vasárnap és hétfőn bontakoztak ki, amint arról Duca román külügyminiszter a sajtó képviselőinek közvetlenül a tanácskozások bekezdése előtt beszámolt. A konferencia rezüméjét az alábbiakban foglaljuk össze:

Szinaja, jul. 30.

Szombaton és vasárnap a konferencia csak kommunikék után érintkezett az újságírókkal. Hétfőn reggel kérték első ízben maguk elé a sajtót en bloc Nincsics és Benes. Ami a meghívásban szokatlanul demokratikus volt, az a sajtóértekezlet időpontja.

Nincsics reggeli fél kilenckor, Benes fél tízkor fogadtak a Villa Filipescuban.

Az izléses, svájci stílusban épült uri nyaraló, ahol úgy a csehszlovák, mint a jugoszláv külügyminiszterek, a konferencia három napján elszállásolva voltak, Filipescu volt román hadügyminiszter tulajdona. A lépcsőknél, bejáratoknál egy-két detektív s barna ruhás rendőr közül dusan dekorált, ezüst vállrojtos lakájok válnak ki. Szigoruan mustrálnak minden érkezőt. Az újságírókat Arion ezredes sajtófőnökhöz utasítják. Rajta keresztül vezet az ut a miniszterekhez.

A szigorú Nincsics és a belátó Duca

A Javorina-kérdésén, a rendezetlen bolgár és orosz viszonyokon túl bennünket az a fázisa érdekel a konferenciának, amiben a külügyminiszterek a Magyarországnak nyújtandó kölcsön ügyét s a magyar zálogjogok problémáját feszegettek. Ezen az éppen valamennyi kérdés közül legkevésbé tisztázott ponton keresztül nézve a szinajai konferencia jelentőségét, meg kell állapítani, hogy a miniszterek által erősen hangsúlyozott teljes

egyetértésben ha nem is szakadékok, de bizonyos nézetbeli eltérések alakultak ki s uralkodtak mindvégig a megbeszélések folyamán.

Benes, angliai útjának eredményeként relative erősen exponálta magát Magyarország mellett. Nagykonciliáns magatartást tanúsított Duca is, ugyanígy, hogy velük szemben Nincsics intrazingens álláspontja szinte feltűnésszámba ment.

Természetesen a differencia, a diplomáciai simaságnak s a kifelé folyvást hangoztatott teljes egyetértésnek megfelelően csak nüanszokból volt kiérezhető.

Igy a kölcsön folyósítására vonatkozólag Nincsics is, Duca is, úgy nyilatkozott, hogy annak megadásába, illetve a zálogjogok felszabeditásába a kisantant csak akkor egyezhet bele, ha garanciákat kap rá, hogy a folyósított kölcsönösszeget a magyar kormány sem fegyverkezésre, sem irredenta propagandára nem fordítja.

Csak hogy ugyanezen kinyilatkoztatást Nincsics a következőkben vezette be:

— A kölcsönrel kapcsolatos ellenőrzést Magyarországra nézve is legalább ugyanoly szigorral kell bevezetni, mint Ausztriával szemben alkalmazták. Figyelembe veendő ennél a pontnál az is, hogy Ausztriával szemben annak dacára alkalmaztak igen szigorú ellenőrzést s fogantositottak terhes jóvátételt, hogy Ausztria a stgermaini szerződésnek mindenben eleget tett, ami viszont a trianoni szerződéssel való relációjában Magyarországról nem állapítható meg, továbbá, hogy Magyarország Ausztriánál jóval teherbíróbb.

Duca beszédéből nemcsak hogy hiányzott a fenti kellemetlen és nem mindenben helyt álló rekriminálás, de helyette még kihangsúlyozta a román külügyminiszter, hogy:

— Románia sohasem volt a magyar kölcsön ellen, sem pedig azon nem volt, hogy Magyarország gazdasági rekonstrukcióját megakadályozzák.

Nincsics keményen pattogó modorban, Duca ezzel szemben hanghordozásban is kiérezhető szimpátiával beszélt a magyar kérdésről. Általában Ducának velünk lefolytatott beszélgetése sokkal barátságosabb színezetű volt, mint akár a Nincsicsé, akár Benesé. Délután, ugyancsak a Filipescu-villa fogadószobájában jelentünk meg a miniszter előtt. Duca a lehető legközvetlenebb modorban, helyenként csaknem enyelegve adta rezüméjét a konferenciának:

A román külügyminiszter beszámolója

— Bevallom — kezdte mosolyogva a külügyminiszter, — hogy meglehetősen zavarban vagyok, amikor konferenciánk eredményéről be kell számolnom hiszen

délelőtt Benes és Nincsics urak csaknem mindent elmondtak s mindent úgy mondtak el, ahogyan a dolgokról közös és egységes véleményeink kialakultak. Miután a csehszlovák és jugoszláv külügyminiszter urak önök előtt beszámoltak, még egy tanácskozást tartottunk s ezen elhatároztuk, hogy legközelebb Belgrádban fogunk összejönni. Magam részéről kijelenthetem, hogy általában a konferencia eredményével fölöttem meg vagyok elégedve. Hgy hiszem, az eredményeket két főcsoportban foglalhatjuk össze, és pedig, az általános megbeszélés, másrészt pedig a részletkérdések eredményeiben.

— Beható vizsgálat tárgyává tettük mindenekelőtt Európa jelenlegi helyzetét. Megállapítottuk, hogy a kisantant oly csoportosulás, amely függvényét képezi a mi nagy szövetségeseink csoportosulásának: szükséges részét annak a mechanizmusnak, ami a háboru után elkövetkezett helyzetből teremtődött. Dacára az önök hő óhajának, erről a kérdésről többet nem mondhatok, legfeljebb csak ismét azt, hogy ebben az irányban is konstataituk, hogy felfogásaink egymást teljesen fedik.

— Ami a részletkérdéseket illeti, a külügyminiszter elsősorban a magyar kérdés tárgyalását ismertette:

— Ebben a kérdésben is — ugymond — precíz konkluziókra jutottunk. A föltételek, melyek mellett a magyar jelzálogok feloldása elképzelhető, most már egészen tisztán kiformalódtak előttünk. (Majd abban az értelemben folytatja a külügyminiszter, ahogyan idevonatkozó felfogását a Nincsicsével szemben fentebb vázoltuk.)

Ezek után a kisantantnak a nemzetek ligájához való viszonyára tér át s ismét általánosabb mederben mozog:

— A mi periodikus összejeveteleink nap mint nap biztosabb formát öltenek. Első összejeveteleink alkalmával mindössze nézeteink kicserélésére voltunk korlátozva. Most már pozitív eredményeink vannak. A kisantant politikája tiszta. Mindhármán a békét akarjuk, a jelen szerződések fenntartásával. Elhatároztuk, hogy e szerződéseket magunk részéről loyálisan betartjuk, viszont a szerződések ugyanily respektálását követeljük másoktól is. Amit — fejezi be — még tudni kívánnak tőlem, azt megtudhatják: — holnap.

— Megengedi Miniszter ur — vetettük közbe, — hogy a magyar kölcsön ügyében még egy kérdést feltegyünk?

— Én mindent megengedek Önöknek — válaszolt Duca — viszont önöknek is meg kell engedniök, hogy egyes kérdésekre válaszoljak, másokra nem.

Egy tudósító kérdésére még Romániának Oroszországhoz való viszonyáról adott Duca rövid felvilágosítást, aztán mindenkiel kezét fogva, visszavonult.

A konferencia jelentősége

A magyar jóvátétel és kölcsön tehát — a külügyminiszterekkel folytatott interjúkból kitetszőleg is — legfontosabb tárgya volt a konferenciának. Magának a konferenciának a jóvátételre és kölcsön-

re kiható jelentőségét azonban az a tény határozza meg, hogy a dönteni hivatott reparációs bizottságban a kisantantot is megilleti egy szavazat. A többi szavazatok Anglia, Franciaország és Olaszországa.

Miután a konferenciának a magyar kérdésben kialakult véleményét megismertük, nem tartottam érdektelennek kikérni az ezügyben egyik legilletékesebb faktor, Magyarország romániai követének hozzájárulását sem.

Zichy-Rubidó nyilatkozata a „Nagyvárad”-nak

Utam a villa Filipescuból a Boulevard Ghica 50. sz. alatt levő nyaralóhoz vezetett, melynek tizenöt szobáját báró Zichy-Rubidó Iván, illetve a magyar követség bérel. A követség rózsaszín drapírozású, ódon bútortartó fogadószobájában dr. Fülöp követségi titkárral beszélgetünk, míg néhány perc múlva a Casinó-ból elő nem kerül Zichy Rubidó.

Tulcsve a bemutatkozás formaságain, a meghatalmazott miniszter kérdéseimre az alábbi interjút volt szives adni a „Nagyvárad” számára:

— Mi az állásfoglalása Miniszter úrnak a konferencia magyar kölcsönre hozott határozatával szemben?

— Nem vontak bele a tárgyalásokba — feleli Zichy-Rubidó — s így azt sem tudom, mi a konferencia határozata.

Amikor közlöm a rendkívüli követtel, hogy most jövök Ducától s ismertetem vele a román és jugoszláv állásfoglalást, nagyon óvatosan csak ennyit felel:

— Hogy Magyarország fegyverkezze, az két okból sem lehetséges. Első ok, hogy aláírtuk a trianoni szerződést és ezt álljuk is. De garanciának ott van másfelől az antant ellenőrző-bizottság. Ami az irredenta propagandát illeti, az egyszerű schlagwort azok részéről, akik hangoztatják. Különben nem vagyok felelős tényező, hogy nyilatkozhatssam.

— Miniszter úr tegnap este hosszabb purparlét folytatott Benessel. Bizonyára szóba került közöttük a konferencia legfontosabb tárgya, a magyar kölcsön is.

— Nincsiccsel is Benessel is beszéltem. Megragadtam az alkalmat, hogy Benest, akihez eddig nem volt szerencsém, megismerhessem s benne egy föltétlenül eszes, józan politikust ismertem meg, akivel egy lehet, meg fogjuk érteni egymást.

Közben megérkezik a bukaresti „L' Orient” című lap szerkesztője. Azt a nézetét közli a meghatalmazott miniszterrel, hogy a kisantant bizalmatlan a jelenlegi magyar uralommal s az államforma végleges megoldása nélkül akár választott királyság akár definitív köztársaság legyen is az a bizalmatlanság el nem osztható. Zichy-Rubidót láthatólag kinosan érinti a közés.

— Legbelsőbb ügyünk — feleli aztán. — De ettől eltekintve a mostani rezsim középutat jelent. Ha definitív köztársaság lenne Magyarországon, úgy ez nem jelentene egyebet, minthogy harminc nap alatt ismét felborul minden. Választott királyság sem képzelhető anélkül, hogy tüstént a választás után erős ellenáramlatok másfelől ne keltsenek zavart az országban. Már most tessék elképzelni, mi kellemezőbb szomszédainknak?

Ezzel a nyitva hagyott kérdéssel bocsájtja el a miniszter a „L' Orient” szerkesztőjét. Röviddel később én is elhagyom a magyar követség nyaralóját s minthogy Duca délutáni interjújával pontot tettem a kisantant konferenciájára, ideje, hogy a Nagyvárad fele menő gyors indulása iránt érdeklődjem.

Tabéry Géza.

Atulajdon fölötti szabadonrendelkezés

Irla: Dr Zoltán Károly

A háboru előtt a tulajdon korlátlanossága felett lehetett ugyan vitázni, de a vita csak akadémikus jellegű lehetett, mert az elvet a gyakorlat — egyes magánjogi korlátozások kivételével — sehol át nem törhette. A háboru után azonban csak az elv maradt meg sérthetetlennek, míg a gyakorlat nem deferált az elvhez és nem respektálta a tulajdon feletti szabad rendelkezést. El kell ismernünk, hogy a tulajdon feletti szabad rendelkezés korlátozása az épületek és különösen a lakások felett jelentkezett a legmarkánsabban. Ez persze európai tünet volt és tartott napjainkig, míg most már a legújabb törvények és rendeletek irányítják mindenütt a tulajdon szabadságának elvére mutatnak. A mi új lakbérleti törvényünk is ebbe a mederbe igyekszik a kérdést terelni, amikor annak 20. §-a visszaadja — bár nem egészen korlátlanul — a háztulajdonosok szabad rendelkezési jogát. Bérleti szemüvegen nézve ez a törvény nem talált éppen a legnagyobb tetszésre, mert félt volt, hogy a háztulajdonosok visszaélnék az adott helyzettel, sőt ez a félelem még most sem oszlott el teljesen, de a lakáshivatalok áldatlan működése inkább a 20-ik §-ban constituált szabad rendelkezés oldalára billentette a mérleget és a gyakorlat is azt mutatja, hogy az elhelyezkedés a törvény 20. §-ának égisze alatt sokkal nagyobb eredményt garantál, mint a lakáshivatal intervenciója.

A törvény a következőket mondja: „Az összes ingatlanok, amelyek a törvény rendelkezéseinek alapján, megállapodás, vagy erőhatalom folytán szabaddá válnak, a tulajdonosok rendelkezésére állanak, akik azokkal a lakbérleti hivatalok beavatkozása nélkül rendelkezhetnek”. Mi volna ez más, mint a tulajdon feletti szabad rendelkezés első fecskéje?

Ha tehát valamely lakás, vagy bármely helyiség az új törvény alapján ürül meg, vagy a fennálló bérleti viszonyt a felek megállapodás folytán szüntetik meg, vagy a helyiség erőhatalom, mint pl. halál folytán válik szabaddá, a háztulajdonos a helyiség feletti szabadon rendelkezhetik, vagyis annak adhatja bérbe, akinek akarja. Mindenesetre bérbe kell adnia, mert arra senki se gondoljon, hogy a mai lakásinség mellett türesen maradjanak helyiségek, avagy épületek a kényszerítő szükség hiányában engedély nélkül lebontassanak.

Amint látjuk, a törvény három kategóriába osztja a lakásokat, amelyek felett a háztulajdonos a szabad rendelkezési jogát visszanyeri és bátran mondhatjuk, hogy kellő előkészítés mellett minden lakás besorozható e három kategóriába.

És ha első pillanatban éppen a 20. § látott a törvény legsérlemesebb intézkedésének, ma már fordítva áll a dolog, mert ez a paragrafus oldja fel a bérloket a helyhez kötöttség alól. Ez a paragrafus adja meg a lehetőséget és szabadságot ahhoz, hogy a bérloket a változott lakásigényeknek jobban megfelelően átcsoportosuljanak.

Külön ki kell emelni a törvény következő kitételét: „A lakbérleti hivatalok beavatkozása nélkül.” Fennáll-e még a lakáshivatal, vagy sem, jogosan működik-e vagy sem, nem fontos, a lényeg az, hogy a fentiek szerint kellő előfeltételek mellett ma már minden lakás, vagy bármely más helyiség bérbeadható anélkül, hogy a lakáshivatal intervenciója szükséges volna. Ezzel szemben mit látunk? Azt, hogy az egész bérletársadalom a legnagyobb bizonytalanságban van. Tudja, hogy létezik ez a törvényhely, de nem bízik annak erejében, mert attól fél, hogy a lakáshivatal a törvény ellenére is beavatkozik és kiforgatja lakásából. Nos hát a lakáshivatalnak a törvény szerint megszűnt bérleti viszonyba beavatkozási joga

egyaláltalában nincsen és semmi létjogosultság sincsen már ezen félelemnek.

A lakáshivatal pedig szűnjék meg másképp, mert szegénynek, gazdagnak, bérloket és bérbeadónak egyaránt megfekszi a gyomrát. Avagy ha még sem szűnik meg, úgy a jövőben éljünk a törvény 20. §-ának szabadságával, ne forduljunk hozzá semilyen lakástiggyel és így egy szép napon arra fogunk felebredni, hogy a lakáshivatal látogatás hiánya miatt kiszenvet.

Rendezték a színház ügyét

Parlagi az igazgató — A város megveszi a díszleteket

Hosszas huza-vona felmerült és megújra elmerülő kombinációk után végleges utra terelődött a színház jövő esztendői szezonjának sorsa. A hétfői színházi bizottsági ülés, amelyen mint megírtuk, Valjeanu színházi vezérigazgató is részt vett, segített tisztázni a helyzetet.

A színház ez idel igazgatója Parlagi Lajos marad.

aki önzetlen munkásságával, ambiciózus működésével a közönség osztatlan szeretetével dicsekedhet, Parlagi már eleve is kijelentette, hogy a színház művészi vezetésében még fokozottabban igyekszik kulturális törekvéseit érvényesíteni.

A színházi bizottsági ülésen Valjeanu vezérigazgató tett oly tiszta és önzetlen hitvallást, amely minden tekintetben megnyugtathatja a kulturájáért aggódó magyarságot. Valjeanu szerint e magyar többégy városban semmi felle próbálkozással nem szabad válságba sodorni a magyar színház ügyét. Már csak azért sem, mert a kettős társulat esetleges csődje a román kultúra érdekeit is a legnagyobb mértékben veszélyeztetné. Valjeanu hangsúlyozta, hogy

a városnak törekednie kell, hogy a díszletek birtokába jusson.

Indítványára, hogy a város előlegezze le a díszleteket, Mangra Demeter főügyész kijelentette, hogy a város hajlandó lesz 300.000 lei előleget folyósítani. Hétfő délután a város részéről már meg is jelent egy szakértő bizottság a színházban, amely egyelőre hozzávetőlegesen sem tudta felbecsülni a díszletraktár mai viszonyok között horribilis értékeit.

Folyó hó 11-től folytatódik 10 napig tartó idényutáni olcsósági vásárt tart a Körösparti Áruház, rendkívül lezállított árakban.

DORIAN FILMSZÍNHÁZ

Közkívánatra mára is prolongálva.

Vígjáték műsor

Fatty és Seff
ma utoljára

Dorian filmek

Öltöny, felöltő, átmeneti és télikabát szöveteiket

alkalmi vétel folytán napi áron alul árult

Deutsch posztóáruház

Avram Janou (Kossuth)-u. 1.
Címre figyelni!!!

A kispia

Irt: Kőszeghy József

M. Kara sculptor, ahogy magát ez a kispia, de kevés dohányu terrorfiu evni, levizsgázott tegnap ötért a Nagyadban a Kispia köveiről, a város művészetéből meg az irodalmi stílusból. Mint a legtöbb neveléslen, tanulatlan apasztalatlan mesterlegény, nem lát több az orránál, belőnmul a saját bevezelt nagyságába, azt híven, hogy csak ilt, amit ő gondolt ki, csak az szép, ami kiskoncepcióju műveszi alkotásait holut elszigeteltségben érvényesülni en. E mellett természetesen: laz er verien! A művészet és a haszn, mint a köetkező illusztráció mutatja, hát ezek zoen megférnek együtt.

Amikor Eichner és Szenes mernők kolimmal a Szt. László-ter parkirozása erét neki megmutattuk, nagyon helyes és szépnek találta azt. — Aufpassen! Mnap délbén a sculptor ismét felkeresett, ny őt a kispiai kereskedők meglátogatá, mert csak ő, már mint M. Kara sculptor, mentheti meg a helyzetet. Ha a helyi ár a mai helyén, a volt Szt. László-ter marad, akkor van pénz, amennyi tetk; legalább százezer lei. A sculptor úrk értékre adtam, hogy az én véleményem nem eladó s hogy a város régi kívánása és a tanács álláspontja mellett kitarak, annál inkább, mert városépítési és műveszi szempontból más helyes megoldást nem találok. A sculptor elment. Ugyiszik, most időszerűnek véli, hogy a helyi aranykulcsát, mely szerinte, az ő zseben van, megint körülhordozza.

Nem akar egyebet, minthogy a Kispia kövei maradjanak a helyükön: parkot análni a Piata Uniriin, ez szentségtörés! Közben egy kis financiaális közszemlért tart, jelentvén, hogy erre a tranzakcióra elkölt város kétmilliót!

M. Kara sculptort én sokkal alacsonyabb rendű fiatalembernek tartom, sem vele városépítési kérdésekben koly vitába kezdek. A rosszindulatú korlátoltság azonban kártékony, annak a közudatba elterjedni nem szabad. Azért egyet objektív megjegyzést, sajnálatomra, nem kerülhetek el.

Van-e felemelőbb probléma az alkotó művész számára, mint egy diadalmas fejedelem és egy tündérszép királyné szobrainak mintázása? A reneszánsz nagyjai közül is csak kevésnek jutott ki ez a dicsőség. De míg ott a génuszt igazán ihletett gigászok keze vezette, itt nálunk egy bitanságban talált terrorfiu kezére kerültek ezek a nagyszerű feladatok. Ismerjük el, hogy M. Kara sculptor nem tehetségtelen, de abszolút kiforratlan és nem harmonikus, félszeg és felemás egyéniség. A szobrai simák, mint egy kaftán, s természetellenesen egyszerűek, mint egy fürdőző paróka. De nem szépek, nem megragadók, sőt a művészi látó szemnek egyenesen bántók ezek a szobrok. A szobor azonban kész. Ha már nem előzte meg műveszi verseny me szobrok megalkotását, legalább a beállítás legyen grandiózus és kielégítő.

No most nézzük, helye van-e a parknak a szobor körül, vagy sem? Azok, akik nagy általánosságban szemlélődnek, most talán a Medici Cosimo, vagy a Colleoni lovas-szobrára gondolnak. Am a Piazza Signorian Firenzében csupa középkori architektúra zárja le a teret. A Palazzo Vecchio meg a Loggia de Lauzi a trecento quattrocento remekei. Colleoni szobra mellett Velencében ott áll az olasz gótika egyik legszebb temploma: a Zanipolo. Bizalmas kis középkori terek ezek, ahol minden könek nyelve van. De mástól már csak közforgalmi okokból sem lehet ott a szobor körül parkot csinálni. Ezek a terek tömegek elhelyezésére valók, ahol minden belpalatnyi hely drága s ahol az emlékmű-

hoz közel állanak a magas tornyos, sokemeletes házak.

Korántsem hasonlít hozzájuk a váradi Kispia, melybe a Signoria tere négyszer is bele fér. Nagy, terjengős, szabályos merntér ez, stilustalan nagy lapos házakkal. Az ilyen tere sirva kívánczik a park, mely üdeséget, mozgalmat és melegséget kölcsönöz az unalmas, mozdulatlan szürke tömegnek. Egyetlen egy ember hiúságának, már mint a sculptor urénak, a modern városi terek díszítő módját botorság volna feláldozni.

Mindenki jól tudja, aki valaha városépítéssel foglalkozott, hogy ilyenkor csak a látószögre kell vigyázni. Arra kell ügyelni, hogy elől és oldalt a szemlélő szemzőge a szobrot a talpától a tetejéig egy szerre befogadhassa, minél nagyobb távolságból. Ha ennek a szabálynak eleget tétünk, akkor a mi alacsony parkunkat a szobor szemlélője soha sem kifogásolhatja. Ellenben kifogásolhatják a boltos urak, akikről a park a heti piacot elvitte. Hát kérem M. Kara úrnál Jákob hangján Ézsau beszélt s a Kara úr cikke mögött a kalmárook szörös keze dirigál.

Az olasz városok méreteit a modern város nagy méreteivel senkinek sincs joga összetéveszteni. Tudja-e azt M. Kara sculptor, hogy a polgári művészetnek a polgári élet kifejezőjének kell lennie? — Ami jó volt Verrochiának a keskeny Zanipolotéren a középkorban, az nem lehet jó nekünk a nagy perspektívu unalmas Kispiacon, ahol a házakon elragadóan műveszi vonalat, vagy művesziesen kezelt anyagot alig találunk. Elhiszem, hogy a szobrász, meg a merev architektus, nem ismer más szépet, mint ami az ő nézetével kapcsolatos. Ez az emberi gyengeséggel jár. A szép és a művészet szorosan véve egyet jelent; ezt az életszükségletet azonban nem szabad egyesek elfogult nézőpontjából kezelni, ha úgy akarunk élni, ahogy a természet parancsolja, úgy, ahogy az emberekhez méltó. Ide nem egy merev félelmes condottieri szobra kerül, hanem egy demokrata ország királyáé. Ez a szobor nem állhat egy kopasz kömező szigorú szürke ridegségében, hanem egy színes, barátságos és művesziesen elrendezett virágtábor meleg környezete övezze tisztes távolságban a Felséges urat, mert a természetes zöld növényzet az élet, a virág a szeretet, a virág a melegség; a kő pedig, a nagy lapos merev szürke kő: a reneszánsz ferocitás — a halál.

Néhány szót még a város millióiról! Mindenekelőtt szögezzük le, hogy a Kispia parkozása nem milliókba, hanem csak 350.000 leibe kerül: a Nagyvásár-ter burkolása kerül egy millióba. Ettől a kiadástól, meg a piac áthelyezésétől se a város, se az érdekelt kispiai kereskedők meg nem riuenekülhetnek. Az élelmiszer-vásárt a város előbb-utóbb vásárcsarnokban kell, hogy összpontosítsa. Ez a modern városi élet alfája. A vásárcsarnok pedig máshol, mint a Nagypiacon-teren fel nem épülhet. Nagyon természetes tehát, hogy a heti vásárnak a régi helyéről előbb-utóbb el kell vonulnia. Most, vagy egy-két év múlán csinálunk-e a Piata Uniriiből díszteret a régi kofa-strandok helyén, ez olyan kérdés, amellyel a régi kispiai kereskedővilágnak számolnia kell. Szerintem ez a megrázkódtatás csak annyiból áll, hogy a Szt. László-ter nivója emelkedik. A durva vásári forgalom helyébe a finom forgalom lép. Ez alakítást jelent, de nem zuhanást. A durva forgalom koncentrálódik a Nagyvásár-teren. Természetes, hogy van olyan üzlet, amelyiknek követnie kell a kofa-strandot, de azért a Piata Unirii mégis a város közepe, sőt nemsokára az elegáns élet színtere lesz, amint így volt ez hajdanán, míg a Mária királyné-ter panorámája át nem esalta az eleganciát a Körös jobbpartjára. Öfelsége szobrának pedig elegáns környezetre van szüksége.

Mindezekről azonban halavány fogalma sincs a sculptornak. Szűk látókörű kis fiu ő, akinek kezében ott lakik az Isten, de a feje az üres kukorica-köré. Elég volt látnom azt a Kuczoráné stílusú kis mondókát, amit közre adott, tisztában vagyok a horizontjával. Tanulni, Kara úr, tanulni, még viheti valamirel Komisz modorral és pökhendi hencsérrel a szellemi tartalmat nem lehet pótolni.

Beköszöntött a teljes papirinség

Bukarest, július 31. A bukaresti lapok ma reggeli száma azonos szövegű felhívást közöl. A papirtröszt azon értesítést adják hírül, hogy a trösztnek, miután a letéti és bustenii papirgyárak beszüntették üzemüket, nem áll módjában a papirellátást tovább biztosítani. Felhívja a lapokat, hogy maguk gondoskodjanak papirszükségletük beszerzéséről.

A lapok emiatt a mai napon már csak négy oldal terjedelemben jelentek meg, holnap pedig már csak két oldalon fognak megjelenni. Ha a szükség kívánja, a példányszámok redukálásához is folyamodnak. A laptulajdonosok megbízottaikat azonnal külföldre küldték papirvásárlás céljából. Egyébként a mai naptól kezdve az összes bukaresti napilapok egyes példányai árát 100 százalékkal felemelték és valamennyi lap példányszámonként 2 leibe kerül. (Rador.)

Jónás Demeter marad a gazdasági tanácsos

Tatut más városba helyezik

A dr. Tatu Miklós ellen indított fegyelmi ügyel és Jónás Demeter tanácsosi kinevezésével megindult harc ma sem akar elülni. Mint ismeretes, dr. Tatu a felelősségi bíróság meghagyta állásában és a fegyelmet megszüntette.

Az előállott két tanácsos egy állás viszonylatban, azonban Bukarest nem intézkedett s Tatu dr. hiába követeli visszahelyezését. A belügyminisztérium szóbelileg a napokban rendezte ezt az ominózussá vált ügyet olyképp, hogy elrendelte Jónás Demeter állásában maradását, míg Tatu tanácsost illetőleg úgy intézkedik, hogy jelenlegi rangjában meghagyva, valamely vidéki városba helyezi át.

Munkatársunknak Tatu tanácsos a következőket mondotta:

— Az én kinevezésem Nagyváradra szól, tehát azt az állást követelem vissza, amelyből meg nem álló indokokkal kikököntették. Nem megyek el vidékre s ha kell, utolsó fórumig viszem személyes ügyem, amelyet az igazságtalanság hajszolt mai stádiumáig.

Tíz leírt hetenként annyi könyvet vehet kölcsön, amennyit akar a Hegedűs Hírlapiroda kölcsönkönyvtárában.

Értesitem

a nagyérdemű közönséget, hogy rektatúra eredeti angol

téli kabát és őszi divat újdonságok érkeztek

előnyös vétel folytán mérsékelt árak.

HORBÁTZ JÓZSEF térli szabó
Ger. Mosolu (Mez y M.)-u. 4/a. farok üzlet

Termelőszövetkezet műveli meg a kisajátított földeket

Kilencszáz hold sorsa

Jónás gazdasági tanácsos a kisajátításra került földek ügyében Bukarestben járt, hogy információkat szerezzen a további eljárásokra vonatkozólag.

A minisztériumnak ugyanis van egy rendelete, mely szerint a városok területén hét és fél kilométernyire belüli a kisajátított földeket nem szabad szétosztani, amennyiben ezekre a területekre város fejlesztési szempontból van szükség. A kisajátított magán- és állami javak a város birtokában lévő területek és jövőben alakulatók, gyártelepek és iparvállalatok céljait kell hogy szolgálják. Nagyváradon mintegy kilencszáz termő hold került a földbirtokreform révén kisajátítás alá, melyre hétszáz igénylő jelentkezett. Hatszáz jogosult nagyvárad polgár házhelyre tart igényt.

— A földeket — mondotta Jónás tanácsos — a minisztérium intenciói szerint nem fogjuk szétosztani. A helyzet az, hogy városként termelőszövetkezetek, úgynevezett Obstea Albina alakulnak a kisajátított, de feloszthatatlan földek megművelésére. Nagyváradon már meg is alakult az a szerv a Szilágyi Corbu tanár elnöksége alatt működő földművelőegyesület képeben. Legközelebb egy megyei és városi választmány száll ki, amely megoldja a részletkérdéseket. Az Obstea Albina a gazdasági felügyelet ellenőrzése alatt fog működni.

Jónás tanácsos nyilatkozata tehát oda konkludál, hogy a városokban a földigényeket nem elégítik ki az erre jogosultak között. Magasabb városi szempont követeli, hogy a város határterületei ne kerüljenek magántulajdonba. A kormány intenciója valóban megfelelő és az idők szerint szociális is, ha a termelőszövetkezet a hétszáz földigénylőből alakul meg.

Azt az igényjogosultat, aki részt akar venni az Obstea Albina munkájában, nem szabad kizárni. A gazdasági hivatal feladata, hogy kontrollálja az Obstea Albina szervezkedését. A kormánynak sem célja és szociális indokok sem tűrhetik, hogy a háztulajdon földje esetleg módos gazdák olcsó és felelősségteljes bérleménye legyen.

A házigényeket, — mint már meg is írtuk, — a kommandáns-réttől fogják ki-
elégíteni.

Sok száz adófelebbezés vár letárgyalásra

Az adókérdések ellen beadott felebbezéseket már több hete tárgyalja a felebbezési bizottság és előreláthatólag még igen hosszú idő telik el addig, amíg ezen a tartalmas munkát elvégzik. A bizottság naponként határoz, azonban naponként legalább nyolc-tíz ügy tárgyalását kellő bizonyítékok beszerzésére elhalasztják. Tekintettel arra, hogy a beadott felebbezések száma az ezret jóval meghaladja, előreláthatólag még hosszú ideig kénytelen dolgozni a bizottság.

A bizottság határozatait birtokon kívül lehet megfellebbezni, vagyis az adót be kell fizetni és utólag, ha a bizottság által kirótt adónál kevesebbet állapít meg a felebbezési fórum, azt az államkincstár visszatéríti. A felebbezéseket százezer lejes adóalapig a törvényszék specialis tanácsa tárgyalja, ezenfelül a Curte de Cassatie.

A pénzügyigazgatóságon belül működő felebbezési bizottság legutóbbi tárgyalásán elutasították:

Öz. Papp Pálné Belényes, felebbezését, aki későn adta azt be. De helyt adott ugyan csak Pap Pálné kérésének és a borkereskedésére kirótt 5000 lei adót 4000 leire mérsékelte.

Elutasították Nagy György és Weinstein Marcus Belényes felebbezését, mert azt későn adták be.

Gróza Florian lelkes (Templom-u.) adóját 5400 leiről 4000-re mérsékeltek.

Németh Lajos, Ujvárosi István, Simon János és Pap József bihari lakosok felebbezését elutasították.

Virágos László tinódi vizimalom bérletére megállapított adó ellen a kincstár képviselője adott be felebbezést és 5000 lei adóját 10000 emelték fel.

Butuc György tinódi marhakereskedő adóját 10000 leiről 5000-re mérsékeltek.

Bihari Károly Érmihályfalva, felebbezését mint későn érkezett, elutasították.

Ugyancsak elutasították dr. Jacob János felebbezését, aki tulajdonosa a Tiardon Virágh által bérlet vizimalomnak az adóját 20000 leiben fixirozták.

Az adófelebbezéseket tárgyaló bizottság ma folytatja tárgyalásait.

Kommunista kezek okozták a vasuti katasztrófát

Bukarest, július 31. Az Adeverul értesülése szerint Mosoiu miniszter a legutóbbi vasuti katasztrófával kapcsolatban úgy nyilatkozott, hogy a vasutnál rendszeres sabotage folyik, amelynek támogatására a kommunisták Moszkvából nagyobb pénzüsszeget kapnak. A lapnak ez az értesülése megerősítésre szorul. (Rador.)

Bukarest, július 31. A flamensei vasuti szerencsétlenség ügyében megindított vizsgálat kiderítette, hogy a szerencsétlenséget a grivitzi vasuti műhely bünszönökömülése idézte elő, amely a tengelytörést szenvedett kocsikat utra bocsátotta és nem vette észre, hogy a bekövetkezett katasztrófa elkerülhetetlen. Megjegyzendő, hogy a kocsik maga nem szenvedett súlyos sérülést. Hogy az áldozatok száma olyan nagy, az annak tulajdonítható, hogy többen a vasuti kocsik lépcsőjén utaztak és amikor meglátták a kocsik kisiklását, nagyobb szerencsétlenségtől tartva, leugrottak a robogó vonatról és az így támadt tumultusban többen a vonat kerekei alatt lelték halálukat. (Rador.)

Hadgyakorlatra hívják be a tartalékos tiszteket

Bukarest, július 30. A nagyvezérkar közölte, hogy a Rador utján, hogy 1923 október hó 1-én az összes volt osztrák-magyar és orosz tartalékos tisztek, akik a román hadseregben tartalékos tiszti rangot kaptak és nyertek, kötelesek a fegyvergyakorlatra bevonulni. A fegyvergyakorlat október hó elsejétől harmincadikáig terjed és ez idő alatt tartalékos tiszti tanfolyamok lesznek; és pedig a gyalogsági tisztek számára Craiovában és Ploesti-ben, a lovassági és tüzérségi, valamint műszaki tisztek számára Nagyszebenben és Bukarestben.

A nagyvezérkar felhívja az összes tartalékos tiszteket, akik eddig fenti kötelezettségeiknek eleget nem tettek, hogy annál is inkább jelentkezzenek szolgálattételre, mert a parancs megszegése rangjuk elvesztését vonja maga után. Fel lesznek mentve a szolgálat alól a 42 éven felüliek, továbbá a külföldön tanulmányaikat végző személyek, valamint a CFR kötelékébe szolgáló tisztviselők és végül az állami hatóságok által szerepeltetett egyének. Felhívja a nagyvezérkar az érdekelteket figyelmét a tartalékos tiszti szabályzat 24 §-a értelmében, hogy minden tartalékos tisztnak rendszeres és jó állapotban lévő egyenruhával és teljes hadfelszereléssel kell jelentkeznie.

Akiknek mindez nem áll rendelkezésére, a tartózkodási helyéhez legközelebb eső hadsereg-műhely utján szerezhetheti be ily irányú szükségletét. (Rador.)

• Mosdászhoz, Nirdéshez minden jóízű ember Brázay kölni-vizet használ, mert pompás, decens illata folytán rendkívül népszerű, éppen ezért mindenütt kapható.

MEGJEGYZÉSEK

Sokszor irtunk már arról, hogy gyarság saját szent ügyei iránt mennyire közönyös. Alljon itt most ennek az igazolására a gyergyószentmiklósi Székely Szó következő cikke:

Megírtuk, hogy a Jósika Samu báró elhalálozásával megüresedett csikmezei szenátori tisztségére egyhangulag Görög Joachim gyergyószentmiklósi kanonokot, a puritán jellemű férfit és híres smokijelölt a megye polgárságának osztatlan balmájelölés megtörténte után következett volna szenátorválasztásra jogosult szavazó polgárok szavazójegyeinek átvétele az illető polgárok által. Gyergyószentmiklós városi tanácsa az elmúlt vasárnap a templom előtt kihirdette, hogy minden szavazásra jogosult polgár személyesen vegye át szavazójegye a városházán. Az eltelt hétfő, kedd, szerdai és csütörtök, pénteken, öt nap alatt egyetlen ember, az öreg Buslig Péter bátyánk jelentkezett szavazójegyeinek átvételére a városházán. Szenátorválasztásra jogosult, névjegyzékbe felvett polgára pedig van Gyergyószentmiklósnak 700—750. Magyar emberek! A nagybirtokos osztály — amely a közért áldozott volna ha akart volna — az agrárreformot megszünt. A közbirtokossági, községi közvagyonok részben megszüntek, részben meg fognak szűni. Összes iskolákra szeptemberben kezdet akar fogadni az uralkodó nemzet kormánya. Első osztályban a tanítási nyelv román lesz. A magyar jegysorban elcsapják. A szinmagyar Gyergyószentmiklós városi tanácsának eddig 10 magyar tisztviselőt dobták ki állásából. A leghathatósabb szósztisztesseges — bank, gyári kereskedői hirdetések nem zsaroló — magyar sajtó közönyösségeket írt halálküzdelmét vivja. Az érdekeitekért negyedik éve önzetlenül és bátran sikra szálló Székely zónak 61 magyar előfizetője van, a többi örmény, magyar, zsidó és román. Magyar emberek! Adatok egy ember, aki nyugalmát feláldozva, pihenésrediditandó idejét is munkával cserélve fel, elvált szenátori tisztségre való jelöltetését. Nappal papnitói ezerféle nehéz és felelősségteljes hivatást végzi, éjszakánként románul tanul, hogy ez ország szenátusában is dicsőséget szerezzen fájának, edménnyel küzdjön e faj érdekeiért. S e szintiszta agygyar város 750 szenátorválasztó polgára közül ember vesz fáradságot arra, hogy szavazójegyeve a városi tanácsból Magyar emberek! Ha ezek után is kételkedtek abban, hogy mi sor váratok jövőben, akkor vagy esztelenek, vagy elve-mültek vagytok! A teljes anyagi tönkretetés s utia az erkölcsi halál. Döglendő faj tagjai vagyunk gygyar emberek valahányan. S a sirt, melyben fájfog elsüllyedni, kárörvendők veszik körül s em-milliók ajakán csufos gunyakacaj ül.

Kell-e ennél szívehez szököbb, lelkeke-markolóbb cikk? És ennek elkeseredt hangját mindenki megérti, aki az utóbbi négy esztendőben magyar érdekekért dolgozott, anélkül, hogy a magyar társadalmat közönyéből, vagy félnék opportunizmusból fel tudta volna rázni.

Vajdahunyadon a kereskedők egy szaka lesztek a cégtáblákat, mert ne akarták, hogy súlyos adókkal sújtsák őket, azért, mert cégüket magyarul is kiírták. Vajdahunyadon könnyen meg lehetett csinálni ezt a demonstrációt, mert ott valójában igen könnyen mozgatható primitív cégtáblák jelzik az üzleteket. Ezt azonban olyan nagy városban, mint Nagyvárad, utánózni nem lehet. De azt sem teheti meg a kereskedők, ami egy másik erdélyi faluban történt, hogy a megijedt boltos semmint ezeket fizessen évenként a cégtáblájáért, — átfestette gyorsan az egészet románra. Annál kevesebb lehet ezért az elvárásért is lelkesedni, mert az élelmes hatóság kifundálta, hogy a törvény ama kifejezése, hogy character strain arra ad neki jogot, hogy az idegen hangzású nevé kereskedőt akár van magyar, vagy német felírása, akár nincs, eo ipso sokszorosan kell nagyobb cégtáblaadóval megróni, minthogy a neve már magában idegen, hív-

ják akár Szentkereszthegeyi Boldizsárnak, akár Kohn Ignácnak. Itt csak egy teendő van: minden követ megmozgatni, hogy ezt az abszurd cégtábla-adózást szíviák vissza és ne járassanak tojás-táncot a kereskedőkkel azért, mert a neve nem román és mert a magyar, vagy a német vevőkönnyességgel is tudatni akarja, hogy füstert, vagy galandot árul-e? A népszövetségi megbízott urak, akik körútra indultak Erdélybe, a magyar cégfeliratok nyomán ugyan azt fogják hinni, hogy ime a kereskedelemben mennyire tombol a kisebbségi szabadság, mert hiszen arra nem gondol egyetlen kereskedő sem, hogy a magyar cégtábla mellé az adókönyvecskét is jó volna kifüggeszteni.

Nem volt még Erdélyben elég párt. Most azt olvassuk már, hogy a Marghiloman-párt is szervezkedni akar Erdélyben. Vannak kivételesen képzett és nagytudású emberek, akik ugyan hallottak már valamit Marghilománról és konzervatív-progresszívnek nevezett pártjáról, de a nagy tömegnek halvány sejtelve sincs sem róla, sem pártjáról és eddig sehonnan nem tört elő a vágy, hogy még egy új pártra volna Erdélyben szükség. Bizony, mondjuk, van már nekünk pártunk elég, csak pártfogónk van kevés.

WIDONSÁGOK

Nem lakoltatják ki a Bonbonniert

Tegnap híreinkre helyreigazítás képpen közöljük, hogy Rothbart Károly meg egyezésre jutott dr. Adorján Emillel és egy hosszabb lejáratú szerződéssel továbbra is Rothbart Károly részére biztosította a Bonbonniere bérletét. A mai napra hirdetett Szőke Szakáll és társulatának bemutatkozása meg lesz tartva és biztosítva vannak a további előadások is.

Új menetrend az arad-nagyvárad vonalon

A C. F. R. igazgatósága, a nemrég megnyitott, de ma már nagyforgalmu arad-nagyvárad vonalon mártól (augusztus 1-től) kezdve a következő új menetrendet léptette életbe.

Naponta négy vonat fog közlekedni. Egy gyors, egy vegyes — ez viszi a póstát — és egy személyvonat.

Nagyváradról indul: vegyes vonat reggel 4.47-kor, személyvonat indul délelőtt 10.31, gyorsvonat indul délután 3.34-kor és a személyvonat indul este 6 óra 48 perckor.

Aradról indul: reggel személyvonat 4.13-kor, Nagyváradra érkezik reggel 8.44-kor. Gyorsvonat indul reggel 6.35-kor, érkezik 9.19-kor. Személyvonat indul délelőtt 10.41-kor, érkezik délután 3 óra 6 perckor. Vegyes vonat indul délután 5.49-kor, érkezik este 10.33-kor.

Az új menetrend ma reggel már életbe lép.

* Dr. Soós István hazaérkezett. Dr. Soós István városi I. aljegyző, polgármesteri titkár nyári szabadságáról tegnap hazaérkezett és elfoglalta hivatalát.

* Új hivatali beosztás a rendőrségen. A nyári szabadságolások megkezdésével a következő személyi változások lesznek a rendőrségen. Catana prefektus elsején szabadságra utazik, helyettese Bunesco rendőrigazgató lesz. Prefektusi titkár Cosma Eduard komiszár, a kihágási ügyosztály

főnöke Cinca kapitány, az utlevél osztály főnöke Starrak kapitány. A központi kerület főnöke marad Pap-Baldi Miklós kapitány, az olasz kerület élére Roxin prefektusi titkár, a velencei kerület élére Russu Flórián kerül.

* Dr. Fráter Imre halála. A legszelebb körben általános részvétet keltett dr. Fráter Imre elhunyt. Minthogy Fráter Imrét Magyarországon temették el, a gyászolók és résztvevők koszorukat nem küldhettek a ravatalára. Ezért tisztelőinek sokasága koszorúmegváltás címén a „Protestáns árvaházban” dr. Fráter Imre nevére ágyalapítványt tesznek. A kegyelet és jótékony célra szánt adományokat a ref. lelkesi hivatal és dr. Olasz Béla (Rákócziut 19.) fogad el.

* Révay Károly művei románul. Isac Emil, a kiváló román író, megbízást kapott a kormánytól, hogy több neves magyar író művét fordítsa, illetve fordíttassa románra. Ezek sorában állanak Révay Károly művei. Téves tehát az a hiradás, mintha a Révay-lexikon lefordításáról volna szó.

* Az összmunkásságnak augusztus hó 19-én, a Lydó összes helyiségeiben tartandó nagy nyári mulatságának tiszteletjegyeit a kulturbizottság az egyes szakmáknak fogja kiosztani kézbesítés végett. Tekintettel arra, hogy a mulatság tiszta jövedelméből a munkások felépítésére lesz fordítva, a tiszteletjegyek megváltási összege a Prefektúra által engedélyezett gyűjtőkre lesz rávezetve. Ez uton is felhívjuk az összes szakmákat, hogy a tiszteletjegyek névsorát és lezajlott mulatságainak rendezői névsorát haladéktalanul nyújtsák be a kulturbizottság titkárnál, Szűcs Istvánnál a Közművelődési Otthonban. A kulturbizottság.

* Hölgyek érdeke felkeresni Rimanóczy-utcán Kertész Reklám női-divat szövet, selyem, vászon-üzletét, mert ott az árak olcsóbbak, mint bárhol.

* Elfogott tolvajok. A váradvelencei rendőrség elfogta Seprényi József és Daray András ismert betörőket, akik Váradvelencén kilenc rendbeli betörést követtek el. A lopott holmik értéke meghaladja az ötvenezer leit. Beismerő vallomásuk után átkísérték őket az ügyészségre.

* Orvosi hír. Dr. Bock Armin szemorvos Rimanóczy-utca 8. sz. alá költözött.

* Az iskolák értesítője. Az eddigi évtizedes gyakorlat szerint az egyes iskolák a tanév befejezte után értesítőt adtak ki, amelyben a nagy nyilvánosság előtt is beszámoltak az iskola egész évi munkásságáról. Az idén az értesítők kiadása az egész vonalon késedelmet szenved. A reagában követett eljárás érvényesül itt is. Szeptember végén vagy október elején becsálthatók nyilvánosságra egy újabb miniszteri rendelet alapján, hogy a javítóvizsgálatok eredménye is kimutatható legyen. Az értesítőt minden kisebbségi iskola köteles román nyelven is kiadni.

* Öngyilkosság a Teleki-utcán. Özvegy Krakovszky Jánosné Teleki-utca 49. szám alatti lakos vejének lakásán életuntagsból felakasztotta magát. Pap-Baldi rendőrkapitány és Maior tisztiorvos már csak a beállott halált konstatálhatták.

* Adakozás. Az Ivria Biztosító Társaság az orth. izr. iskolák segélyalapjainak 500 leit adományozott, amiért ez uton is hálás köszönetet mond az iskola igazgatósága.

* Talált női aranykarkötő. Egy becsületes megtaláló egy értékes női arany karkötőt adott át a rendőrségnek. Igazolt tulajdonosa átveheti Borody detektívfelügyelőnél, földszint 11-es számú szobában.

* Egy kiskereskedő aggodalmai. Kaptuk a következő sorokat: Az új árdra gitási törvény ijesztő paragrafusai a leg-tisztességesebb kereskedőt is tönkrejuttatják. Megtörténhetik, hogy egy kiskereskedő, aki maga egyben inas és boltiszolga is; reggel az üzleti taarítás, vagy piaci bevásárlás, vagy beteg családjának meglátogatása folytán em tudja kiszolgálni vevőjét. Ezért megbüntetik talán? Avagy mit csinál egy olyan vevő esetében, aki azt hiszi, hogy az árak egyszerre 50%-ot esnek és a 36 leies cukrot már 30 leiért követeli. Ha egy kiskereskedőnek valamely beszerzési számlája elkallódik, a törvény szigorú végrehajtása esetén a becsületben megőszült kereskedőt pellengérré állítják és becsukják. Ezért kötelessége minden erkölcsi testületnek, Csarnoknak, Kamarának, hogy az új törvény visszavonása érdekében küzdjön, hogy atörvényt helvezzék hatályon kívül, mielőtt a munkában megörnyedt kereskedő önhibáján kívül egy csomag hajtú, vagy egy palatábla miatt a börtönbe jut. Tisztelettel egy öreg kereskedő.

* A lényegesen megváltozott aradi új vonatokat tartalmazó zsebmenetrend már kapható a Menetjegyirodában.

* Ma este mutatkozik be Szőke Szakáll és társulata a Bonbonniere új műsora keretében. Szőke Szakáll, a legnépszerűbb kabaréíró és művész, minden este két bókázatot mutat be és ezenkívül ötletes konferanszal és humoros magánszámokkal lép fel. Az első premier a világsikert elért „Vonósnegyes”, melynek sikeréhez hasonló még kabaré színpadon nem volt. A társulat főerősségei Horth Hella, a jó hírű primadonna, aki a szindarabokban játszott szerepein kívül briliáns magánszámokat, énekel és ezenkívül a Váradon nagy népszerűsége szert tett Gonda Ernővel, akit az igazgatóság reagagált, új párfeleneteket ad elő. Sándor József, az Apolló kabaré illusztris tagja, Andai Henrik, a bécsi Ronacher komikusa és Kardos László tánckomikus egészíti ki a férfi tagok névsorát, míg a hölgytagok névsorint Teleki Zizi, Rákosi Gizi, Pintér Juci. Antal nővérek és Gárdonyi Lujza, mind elsőrendűek. Az attrakciók: Borszék és Constant világhírű szám és la belle Eva és partnere prof. Willy bámulatba fogja ejteni a közönséget. A grandiozus műsor, mely méltán nevezhető sláger műsornak, — a nagy terjedelmére való tekintettel, pont 9 órakor kezdődik. Jegyelövétel délután 4 órától.

* 150 lei egy Linon-kalap fehér és színes, csak a „RITA”-ban, Telekv. u. 24. sz.

Öt leiert a legjobb könyvet elolvashatja a

HEGEDÜS HIRLAPIRODA
kölesönkönyvtárból.

6 leies

személy autók

a legolcsóbban bérelhetők minden irányban.

ANDRISKA ÉS ROSENBAUM
autó-garage

Str. Olavin (Ritók Zeigmond-utca) 15
Ugyanott autó és kerékpár gummi olcsón kapható. — Telefon 309 sz.

TUNGSRAM

A legjobb villanykörte!
Mindenütt kapható!

* Legújabb filzkalapok érkeztek, férfi és női filz és velourkalapok formálását készítjük saját műhelyemben. Moskovits Etelka, Szilágyi Dezső-utca 6. sz.

* Elsőrendű házikoszt kihordásra is kapható Szacsavay-utca 36., ajtó 3.

* Musik für Alle opera füzetek: Carmen, Parasztbecsület, Bajazzo, Trobadur. Bohémek, Pillangó stb. és minden más kotta is megkapható a Hegedüs Hírlap-iroda zeneműosztályában.

* Utazásra el ne feledjünk Diana sós borszeszt magunkkal vinni. Altala, egy szeri szolgálatás folytán megmenekszünk a gyakori rosszullétől.

* Kedden, csütörtökön, pénteken délután 8-10-ig, délután 2-4-ig maradék vásárt tart félárban a Körösparti Aruház.

LEGUJABB

Tíz perces demonstratív sztrájk Budapesten

Budapest, július 31. A szakszervezeti tanács a parlamentben átnyújtotta memorandumát Bethlen miniszterelnöknek, amely a munkabéremelkedés és az index-rendszer kérdését öleli fel. Ugyanekkor Budapest valamennyi ipari üzemében, gyárában tíz percre, demonstrálásképpen megállt a munka. A memorandum különösen kiemeli, hogy az alacsony bérvisszonyok miatt a munkás-kivándorlás emelkedik. A villamos jegy árát augusztus elsejétől négyszáztizenöt koronáról ötszáz koronára emelték.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Szerda: Carmen, opera.

Csütörtök: Aranymadár, mérsékelt helyárral.

Péntek: A két árva.

Szombat d. u.: Boccacio, mérsékelt helyárral.

Szombat este: Az ezred apja.

Vasárnap d. u.: Levendula, mérsékelt helyárral.

Vasárnap este: Mágus Miska, Csengeri Steff felléptével, rendes helyárral.

Hétfő: A két árva.

A hét összes előadásaira már vasárnap reggel meg lehet váltani a jegyeket a színház pénztáránál.

— Az opera-társulat bucsuja. A jövő héten Pillangó kisasszonyban bucsuzik el Kelmái Ilonka és Vajda László, míg Kovács Dezső a Traviatát választotta bucsuszerepéül.

— Carmen. Három vendéggel kerül színre ma a Carmen opera és pedig Athanasiuval, Grozavescuval és Barányai Jolánnal. Ez estén bucsuznak Grozavescu és Athanasiu a nagyváradi közönségtől és ugyancsak ez lesz az utolsó fellépése Barányai Jolánnak is. A szezonban az igazgatóság még csak egy operát fog előadni s ez a Pillangó kisasszony, melyben Kelmái Ilonka és Vajda László fognak bucsuzni a nagyváradi közönségtől, akiket egy év alatt is nagyon megszeretett érdemes működésük után.

— Aranymadár. Teljesen zsúfolt nézőtér fogja ismét végig nézni az Aranymadár operettet csütörtökön este. A címszerepet ezúttal Pintér Böske, a társulat kiváló szubrettje fogja játszani. Az operett többi szerepeit Gróf Laci, Hetényi, Pattantyus, Erényi és Madas játsszák.

— A két árva. A legérdekesebb romantikus színműnek egyikét fogjuk látni pénteken este s ez a Két árva, melynek főszerepeit Polgár Mariska, Kiss Gyuláné, Tóth Elek, Homokai, Kiss Gyula, Radó, Harsányi, Stoll, Madas, Pogány Janka és Kornai játsszák.

— Mágus Miska. Vasárnap este a legkedvesebb operett egyike kerül színre Csengeri Steffivel

Marcsa szerepében, Miskát Gróf Laci fogja játszani, a többi szerepeket Tolnai, Erényi, Stoll, Pattantyus játsszák.

— Délutáni előadások. Szombaton délután egészen zsúfolt ház mellett fog színre kerülni a Boccacio nagy operett, melyben a főszerepeket Pintér és Kelmái játsszák, a többi szerepeit ez operettnék az eddigi szereplők látják el. Vasárnap délután a Levendula, e kedves, romantikus operette lesz a színház műsorán ugyancsak Pintér Böskével, Tolnival, Pattantyussal és Gáljival. Mindkét délutáni előadás mérsékelt helyárral lesz megtartva; tanácsos lesz jegyrol előre gondoskodni, mert e két előadásra már most is igen sok jegyet vittek el.

— Marinka táncosnő. Az a nagy siker, mely eddig a Marinka táncosnő előadásait kísérte, arra készítette az igazgatóságot, hogy Somogyi Emmy vendégfellépésével még két estén fog a színház műsorán szerepelni e kedves operette. Szombaton este és hétfőn este kerül még színre a Marinka táncosnő az eddigi szereposztásban.

— Ördög mátkája. Géczy István ragyogóan szép és hatásos népszínműve kerül aug. hó 10-én színre a színház karszemélyzetének jutalomjátékául. A kardalok egész estendei lelkes és fáradságot nem ismerő, derekas munkájának elismerése lesz a közönség minél nagyobb érdeklődése. A jövedelmet a kiszírtetésű karszemélyzet osztja meg; bizalommal tekint tehát az est anyagi sikere elé is, remélve, hogy a színházlátogatók nagyszámú jelenlétiükkel fogják jutalmazni a lelkes kardalokat. Az Ördög mátkája a legjobb szereposztásban kerül előadásra.

MOZI

— Vigjáték-est a Dorian Filmszínházban. A hétfői és keddi bemutató a Dorian Filmszínház ez idei harmadik vigjáték-műsora olyan frenetikus sikert aratott, amilyenre alig van példa. Az egész közönség — kivétel nélkül — percekig tapsolták és éljenezték a két nagyszerű komikust, a sovány Seff-et és a kövér Fatty-t. Szünni nem akaró kacagás kíséri minden mozdulatukat. Hogy a négy mulattató groteszket azok is megnézhessek, akik hétfőn és kedden már nem juthattak jegyhez, azért még ma, szerdán is műsoron maradt.

— A Három Testőr második része kerül ma, szerdán utoljára látható az Apollóban és az Atlantic nyári-moziban. A rendkívül érdekes film első része csupán a világhírű regény kibontakozása volt, míg a tulajdonképeni cselekmény a második részben veszi kezdetét, úgy, hogy aki esetleg az első részt nem látta volna, a második résztől kezdődőleg is megérti Alexander Dumas világhírű remekét. Előadás kezdete az Apollóban 6 és 9 órakor, az Atlanticban este 9 órakor.

Schwarzs Lajos

úri család

Str. Postol (Ur-utca) 6

TORLETES

MANTEAUX

MME LILI PAULINI

MODES POUR DAMES
ORADEA-MARE, STR. PAVEL U. 19.

COSTUMES

B. OUSE

Tőzsdéi Jelentések

Zürich, július 31. Nyitás: Berlin 0.05, Newyork 560 egynegyed, London 2560 fél, Páris 3270 Milanó 2435, Prága 1657 fél, Budapest 0.0275, Bukarest 282 fél, Bécs 0.0078 háromnegyed.

Bukarest, július 31. Zárlat. Devizák: Páris 1174, London 914, Newyork 198 háromnegyed, Milanó 875, Zürich 35 háromnegyed, Bécs 28, Prága 595, Berlin 2 fél, Budapest 160.

Valuták: Márka 350—450, font 905—915, frank 1175—1200, svájci 35—36, olasz 860—870, dinár 205—215, dollár 203—204, osztrák 28—28 fél, magyar 70—80, szokol 595—605.

Budapest, július 31. A Devizaközpont hivatalos árfolyamai: Amsterdam 7800—8000, Belgrád 206—213, Berlin 284, Bukarest 100—107, London 90.220—92.600, Milanó 861—895, Newyork 19.805—20.305, Páris 1156—1196, Prága 580—605, Varsó 990—1130, Bécs 2785—2955, Zürich 3535—3635.

Zürich, július 31. Zárlat: Berlin 00.05, Amsterdam 220 fél, Newyork 560 háromnegyed, London 2564, Páris 3270, Milanó 2403, Prága 1657 fél, Budapest 00.275, Belgrád 580, Bukarest 282 fél, Varsó 00.028, Bécs 0.0078 hétnyolcad.

Budapest, július 31. A mai bankközi forgalomban az irányzat szilárd. Később kötés jött létre, mivel az eladók csak magasabb árfolyamokon voltak hajlandók részvényeiket a piacra hozni. A napi koszt-pénz 5—6 százalék. Előfordult kötések: Magy. H. 490—505000, Osztr. H. 226000, Leszámitoló 92—95000, Salgó 680—690000, Köszén 2.300000—2.400000. Államvasut 590—600000, Közuti 45000, Atlantika 72000, Ofa 400—410000, Viktória 20500, Rima 197—205000, Láng 190000, Baróti 400000, Izzó 510000.

SPORT

Ujságírók, színészek futball-mérkőzése

A szezon vége felé járunk, a színészek bucsuznak ismerősöktől, jóbarátoktól, nem tudja még senki, ki megy el és ki marad. A közönségtől a bucsúvevés az augusztus tizenkettediki színésznapon fog megtörténni, ahol ezer bohóság, ötlet várja majd a közönséget. A nagyváradi ujságíróktól külön bucsút vesznek a színház tagjai egy évi jóbarátság után, még pedig egy futball meccs keretében. Tegnap formálisan provokáltak bennünket a színészek, hogy a jó és rossz kritikákért megtartsák a nagy leszámolást a zöld gyepen.

Komolyabb, szebb mérkőzést nem láttak még a váradi pályán. Megmutatjuk majd a verszegény nagyváradi sportolóknak, hogy kell igazán, szépen játszani. Driblizni fogunk — sportemberek, nem kell ezt sem váradi értelemben vett driblinek számítani — és erősen fogunk harcolni a győzelemért, annál is inkább, mert értékes díjat kap a győztes csapat. Nem kabaré-mérkőzés lesz, hanem komoly mérkőzés, már a szép díjra való tekintettel is.

Az első rugást Parlagi színigazgató és Katona Béla szerkesztő fogják megadni. Tacsibírónak G. Polgár Mariska, Jósika Mici, a másik oldalon Pintér Böske és Erényi Böske lesznek. Ebből a páros szereposztásból is láthatja mindenki, hogy nem egy közönséges meccs lesz. A bíró nehéz szerepét dr. Pelle János fogadta el, aki megígérte, hogy pártoskodni fog. Hogy kinek a javára, azt még nem árulta el. A sok meglepetést ígérő meccset szombat délután tartják meg a Rédey-kerti pályán. A színészek csapata a következő: Madas, Berengh, Kornai, Martinescu, Békessy, Stoll, Tolnai, Galambos, Perényi, Homokai, Harsányi. Az ujságírók csapatát még nem állították össze.

MIT

— Kánikulai kis regény —

Írta: Lovassy Andor

(Minden jog fenntartva)

— Mit akarsz te szerencsétlen? kiál-
to rekedt hangon rikoltva, a megrémült
ap.

— Meg fogom magam mérgezni, meg
alkrok halni.

— Na ne, ne, ne bolondozz édes Li-
pokám! Na ne bolondozz!... Hát aztán,
hogy hívják azt a kis jérce futuristát?

— Verbénának.

— És az apját talán Kaktusznak?

— Nem. Az édes apja Spriccer Móric
kefektő.

— És ő is úgy tud inni, mint a tatája?

— Ilyen ünnepélyes és életbevágó pil-
aatban ne tréfálkozzunk, — szolt meg-
tődve a fiu.

— Na, jól van, hát nem viccelek;
adj rá egyet te is, alszom rá én is. Majd
nglátjuk holnap. Hiszen én se vagyok
császári és királyi kamarás; én is lenn kezd-

tn, de téged már felemeltelek... na fel-
eljük talán Verbénát is... szolt bizta-
tag az öreg Horovitz és szeretettel meg-
nogatta a szomorú fiu fakó arcát.

Lipót szemeiben egy pár könnyesepp
allant meg, hálásan kezét csókolt az
egnek és boldogan távozott a szobából.
lépcsőházban aztán félreacsapta a cilin-
erét és fütörészve sietett a menyasszo-
vához, megvinni az örömhirt, hogy puhul
őreg.

Néhány nap múlva mindenki arról be-
élt a városban, hogy a dúsgazdag Horo-
tz fiu, eljegyezte a szegény kefekötő
ányát.

Mint a villám, úgy sujtott le sisteregve
a hir, szíven találva Blitzet és Viccet.

szerelemnek ez a két sebesültje, először
oban állapotodott meg, hogy párbajra hív-
k ki a völégényt és megvinnak vele élet-
halálra; de azután meggondolták a dol-
t, mert Horovitz Ábrahám minden bank-
an igazgatósági tag, a „Krix és Krax“
atkoszeggyár részvényeinek a többségét
eddig a kezei közt tartja és olyan hosszú
eze van az öregnek, hogy ha a fián egy
arcolást ejtenének, hát akkor ő is vissza-
ujtana Blitzre is, Viccre is, irgalmatlanul;
élszerűbbnek tartották tehát „baráti szív-
öl, őszinte rokonszenvvel“ gratulálni a
nátka-párnak.

A nagy ünnepek után való szerdán
zajlott le a fényes esküvő, a főtéri Horo-
vitz-palotában, melyre hivatalos volt a vá-
ros összes intelligenciája: a főispán, az
alispán, a polgármester, a helyőrség pa-
rancsnoka, az összes hitfelekezetek lelke-
szei, továbbá a „Korpándi Irodalmi Társaság“ és a „Magántisztviselők Irodalmi Társaságának“ összes tagjai, szóval a tár-
sadalom színe-java. Természetesen ott volt
a másik örömapa, Spritzer Móric, a kefe-
kötő is feleségével és kilenc gyermekével
együtt Kétszáz libának a mája, száz puly-
kanak a melle-husa párolgott a hatalmas
ezüs: talakon torta, gyümölcs, ital rogyá-
sig. Az esketési szertartást a budapesti fő-
rabbi végezte, szép beszédet intézvén az
ifju párhoz és az örömszülőkhöz. Ez a be-
széd annyira meghatotta az érzékeny szívű
Spritzer Mórict, hogy elkezdett inni mint
egy kefekötő s azzal hengegett, hogy neki
és családjának ez a házasságkötés, ez az
atyafiság, nem is valami nagy szerencse,
mert ő a Lévi nemzetségből származik. Éi-
fél előtt a felesége majdnem lepedőbe
vitte haza az öregert, úgy elázott. Nemso-
kára visszajött a gondos anya a gyermek-
kekért. Azok meg a gyomrukat rocontták
meg a sok drága jó eledellel. Egy kocside-
rékkel volt a nyolc kis Spritzer és holtig
megemlegetik a nénjük esküvői lakosságát,
hiszen három napig kinezta őket a gyo-
morgócs.

KAISER-BORAX

lemosás

Mindenkinek nagy

áldás

Olcsó tűzifa!

Pékek, gyárosok, magánosok figyelmébe!

Szállítok direkt az erdőről erdei méterekben
feltűnő olcsó áron tölgy, hasáb és gömbtűzi-
fát Ipari célra kiválóan a kalmás. — Ezen-
kívül szállítok mindenfajta tűzifát saját tele-
pemről pontos kiszolgálással, olcsó áron.

BOLGAR HENRIK

IRORA: Vámház-utca 51. TELEP: Várad-Velence
976 állomás.

AMERIKAI IRODABU- TOROK, HÁLÓSZOBÁK, EBEDLOK, PARKETTÁK

elsőrendű kivitelben és nagy
választékban kaphatók

**RIMANOCZY műbutor és
parkettgyár R-t. ORADEA-MARE**
Strada Clujului 117. :: Telefon 279

Utleveleket vizumokat

bármely konzulátusnál
a leggyorsabban elintéz

Dijmentes felvilágosítást nyújt

Román fordítást azonnal elintéz

SCHREIER

Ágynökség Tisza Kálmán-tér 1. szám
Vermegyháza mellett.

Hasznold fel az alkalmat!

Műfogakat

csak ma és holnap vásárolok,
fogsort, régi tömött műfogakat.

Fizetem a legjobb árakat.

Metropol (Fekete Sas) szálloda

Dél előtt 9-12 és délután 2-7-ig.

Palma

**Ne az olcsó árra,
hanem a minőségre
ügyeljen, ha gummisarkot
vásárol!**

Kérje cipészétől kifejezetten a valódi
„PALMA“ kaucuk sarkot és kaucuk

talpat!

Radio hird.

B

Vegytisztító szolgálat

Bazár épület — Színház oldal.

ELVALLALOK

mindennemű felső ruha

TISZTITAST

ugyszintén ruhafestést

BORGOS SÁMUEL

Friss férfi

divatlapok

érkeztek a

HEGEDÜS

HIRLAPIRODABA.

GROZIT aszfalt és kőtránytermék gyár
Timisoara, Fabrica.

MALOMÉPÍTŐ R-T.

Oradea-Mare (Nagyvárad)

KÖZPONTI IRODA: TEKERI UTCA 2. SZ.

Saját gyártmányu gépei:

„MATADOR“ szegés hámozó
és tördelő gépek, legújabb típusu
szabadonlengő siksziták; Radial szit-
lók; Törők; Dara és derteszitáló-
gépek; Malomkőpadok; Roptáló-
hántoló gépek stb. s b. az összes
malmászatban elforduló gépek, min-
den nagyságban és a legmoder-
nebb kivitelben. + + + + +

ELVÁLLALOK: új malmok
tervezését, berendezését; régi
vagy hibás malmok átalakítását!
Teljes malmok berendezések!

A „NAGYVÁRAD” A PRÓHIRDETÉS

Egy szöveg 1-60 írt, vasárnaponként 2 írt, és a legkisebb...

„INDUSTRIA”

ipari és kereskedelmi vállalat, Oradea-Mare, Calea Victoriei 1

Raktáron tartunk saját gyártmányu orvosi, vegyész, irodai, raktárnoki, fűszeres, pincér, borbély, hentes és gépész **habstokat**, szifór, kazántisztító és **kék munkáruhákat** elsőrangú anyag és kivitelben. — Gyűrak, bányák, nagyüzemek figyelmébe ajánljuk magunkat és kívánatára árajánlattal szolgálunk

Oktatás

Angol tanárt, vagy ism. német, perfect tanerőt keresek. Cím a kiadóban. 539

GYORSÍRÁS

(magyar-német)
GÉPIRÁS
KÖNYVITEL

12 év óta legjobban

DONAT-nál

Str. Gojdu (Beöthy)
Ödö utca 30 szám.

ELŐKÉSZÍTÉS
magánvizsgákra.

LAKÁS

Butorozott szobát kaphat egy fiatal ember. Cím: Grünberger, Bethl-n-utca 23. sz., az üzletben. Ny.

Csinosan butorozott szobát keresek Krausz, Várady Zsigmond u 23, Ny

Elcsorélt Érmelléken levő házamat nagy kerttel és egy hold szőlőföldet Nagyváradon levő megfelelő házzal. — Szaniszló-utca 45. 514

Erdélyi román ajku joghallgató, előkelő családnál csinos butorozott lakást keres, teljes ellátással, ugyanott román nyelvet tanítana stb. valamint lyceumistákat és mindennemű középiskolásokat ügyesen előkészít pót és magánvizsgákra. Cím a kiadóban. 545

Eladó

egy rézdiszítási fehér vasúgy, egy réz éjszekerény, egy drb. rézmosdó, egy darab cse édígy, egy darab álló iróasztal, egy drb vízvezeték kútállvány egy drb fürdőkád, 1 drb. gyúktetrec vashál, vörösfesembe való kanapé, matracok és sodronyok, egy elsőrendű hencser.

Tonk Emilné

Körözs-utca 32. sz.

Csütörtökön

Berlinbe és
Drezdába

utazom, megbízást válllok.

DEUTSCH
futáiroda.

Kercsmahelyiség bérbe adó. Értekezhetni Körözs-utca 57. 541

Különbejáratu 2 ágyas butorozott szoba, fürdőszobával a központban eladó. Cím a kiadóban.

Perfect román-magyar gépirás esetleg csak déli-utáni foglalkozásra keresetlik. — Faegyesület, Bul Regele Ferdinand 10. 551

Alkalmazás

Filó, steppoló és leghernő hímző leányok állandó munkára jelentkezőknek. Nigess-lelőp 100/62 Iványiné. Repülőút mellett. Naponta délután 5 óráig. 265

Középkorú urilasszony, (kifűző gazdaszony) vidékre kisebb családhoz, vagy plebániára házvezetőnőnek menne, Cím a kiadóba. 523

Kovács Testvérek kocsi-gyára Ploestben, állandó alkalmazásra, kocsiárpítosokat keres nap 200-250 Leu keresettel. Csakis elsőrangú munkásokra reflektálunk. Cím „Jiga” Ploesti. 526

Házterítés vezetéséhez is érő intelligens urinőt vagy urileányt keresek 2 gyermek mellé azonnali belépésre. Cím a kiadóhivatásban. 494

4 közép és gazdasági intézetet végzett 34 éves nő családalan, magyar és német nyelvet szóban és írásban bírom, gazdasági és irodai gyakorlattal rendelkezem, gazdaságban, gyárakban ispáni, vagy ehhez hasonló állást keresek, Cím Vas Mihály. Bihardíszeg. 549

Magas fizetéssel keresek jól fiző mindenest, aki egyéves gyermekeim önálló gondozását is elvállalja. Cím a kiadóban.

Közös gyakorlatot vagy leányt felvesz azonnali belépésre a Malomépítő Rt. Teleki u. 2. 542

Románul tudó, ügyvéd irodai leendőkből jártas perfect gépirásit keresek azonnali belépésre. Gyorsírást tudók előnyben. Dr. Berkes ügyvéd, Rimanóci-utca 12. 546

Kárpitos

szobákat legújabb kivitelben, szalid árak mellett készíti

WEISZ és PETROVSKY

Str. Avram Jancu (Kossuth-utca) 16.

— Bőrgarnitúrák szakaszerű készítése. —

SZÖLLŐ

hat holdas, gyönyörű, közel a város közepéhez, nagy parkettás nagyuri villával, vincellér házzal, kuglizóval, istállóval. stb. alkalmas egész évi lakásra, azonnal beköltözhető, eladó együtt. Nagyváradon nincs szebb. Tudakozódni csakis reggel és este 8—10-ig: Calea Dorobantilor 16. Ügynökök kizárva.

Üzlethelyiségek

pékműhely, kovács és kerékgyártó műhely, nagy fetelep, kocsik szállásra és nagy ipari telephely alkalmas nagy helység forgalmas, nagy-kladó lemondás nélkül. — Tudakozódni csakis reggel és este 8—10 óráig, Calea Dorobantilor 16. Ügynökök kizárva.

A kolozsvári CZELL-SÖRGYAR SÖREI:

a HERCULES-tápsör

és a **világos MONOSTOR-sör**

a VEZETO MARKÁK, mert utólérhetetlen minőségűek.

Aki jó sört akar inni, csak ezeket kérje mindenütt!

Főraktár: „ORIENT” IPARI és KERESKEDELMI R. T.

Oradea-Mare—Nagyvárad, Str. Gilányi 5-7.

TELEFON 3-98

Lloyd 1875

TELEFON 3-98

Fodrásznő, ki hajfestéshez is ért, manikűröző, pedikűröző előben, felvétetik. Beöthy Ödön utca 13. 550

Adás-vétel

MAGÁNHAZ szép kerttel, Olaszi városrészben 3 szoba, konyha, előszoba elfoglalható lakással eladó. — Ügynökök nem díjaztatnak Cím a kiadóban. 290

Fényképező gyors gép, Görcz Dager lencsével és minden hozzávalóval prima kivitelben, egy közel kezelhető, lev. lap és vízszint felismerve 15 ezer Letért eladó. Onnapi és vasárnap egész nap, hétköznap 12-től fél 2-ig Zenker fényképező, Szaniszló-u. 25.

Politurázott
**Krista háló-
szobák, konyha
butorok**

olcsón eladók. Mindenféle asztalosmunkát szakaszerűen készítek.

Száraz Miklós

műasztalos Körös-u. 48.

Eladó félhosszu perzián kabát karmantyúval Rákóczi-ut 30, jobbra Szász. 481H

Házak eladók. Házak adási megbízásokat vállalunk. — Kőcsönöket megszerzünk. Magánpenztünk jutalékkal kihelyeztet Adásvételi Rt. Percul Traian 12. — Ertesztés délután. 5

Eladók goblein, kelim, riselő bőrre festett és batikolt montirozatlan dívany párnák, kisebb és nagyobb kötött terítők és motívok, file csipkék és motívok, arany terítők, Matyo hímzésű sálak és falvédők, egy barna kötött kézimunka kép. Rákóczi ut 30 jobbra. 232H

Két világos háló eladó. Damjanich utca 27. szám Szabónál. 547

Eladó egy nagyon szép kézimunka fehér abrosz, fehér jumper kötött ruhák, kötött gyermekruha, abroszok szálvételakkal, ágyszőnyegek, vitrészek, egy eposz kosztüm. Rákóczi ut 30 jobbra, Szász. 230H

Eladó 1 drb 35 lóerős szívógázmotor, 1 drb 40 lóerős Wohanka nyersolaj motor, 1 drb három vasu nyersolajmotoros eke, 1 drb Balkán tengersizártó gép. Antal Imre, Tasnád, Szilágy megye. 438

Eladó argaman szőnyegek 2 és 3 méter. Perzsa és szírná szőnyegek, átvétők. Nagyon szép szőlon takarók. Bagaria barna 43 as és egy fekete 42-6a férfi cipő. Női lakk és antilop 37-es cipők. Rákóczi-ut 30. sz. jobbra Szász. 229H

Egy nagy utazó koffer vászonnal bevont, jutányos eladó Öv. Faberné, Gilányi-utca 19.

Egy 35 éve fennálló rézműves műhely rendezve eladó. Cím Hegedűs Hirtlapiroda. 536H

Eladó Usletház, egyven év óta terített jömenet, új vendéglőterem házzal együtt, drágán eladó, 30 perc távolság Nagyváradtól, fővonalon. Im. Vajda Sándor, Biet Palace, Nagyvárad. 40H

Eladó fehér gyermek, egészen új, fehér előbort, Bessché és egy Fagakt, fehér és fekete dícs, egy eredeti dícs, ezüst sál, egy utazóbőrönd, plédak és izso függönyök, egy bronz, Rákóczi-ut 80. sz. jobbra Szász. 31H

Egy jó karban levő inger varrógép eladó. Ugyanott jó könyvek is el. Calvin (Ritók Zsigmond) utca 7. sz.

Eladó szalon garnitúra, szőnyeg, ebédlő, módokészlet, rézfűgőnyör, paplanok huzat al, pelymosógép, üst, vasalóhorzár, mangurló. Cím kiadóban. 43

Házat — esetleg lakást — nem beköltözhető yennék 250 ezer leli. — Zárt ajánlatokat tulajdonosoktól „Tökebefektetőknek a kiadóba kérek.”

Megvételre keresek egy szép uriszoba berendezést bőrgarnitúrával, egy külön-külön. Címek a kiadóhivatalkákérek. „Bőrgarnitúra” feligére. 27

Fehérszoba teljes berendezéssel, szőnyeg, függőfestmények, csillár, lámpa stb. 28 ezer leli eladó, esetleg 2 szobával kasszal központban. Hegedűs Hirtlapiroda. 18

Papirhulladékok minden mennyiségben szűnek, Sonnenfeld nyolc Str. Prinț ul Carol (Szigyi Dzsó-utca) 6. sz.

Szabóműhely komplett berendezéssel eladó. F. Gyár utca 2

Különfélék

24% kamatra keresek magánpenzt teljes fedezetel. Adásvételi Rt. Percul Traian (Széchenyi-tér) Ertesztés délután.

Utlevélekhez, bérletekhez legújanyosabban szit: fényképeket Zeni fényképező, Szaniszló-ut 25. szám.

Bizományba elfogad mindenféle kézi munkát és főhőneműt, Weinbergné Zárda-utca 1. (Szévey-utca sarkán) 4

Mosást, vasalást, komé ingeket is, lakásomon válllok. Magyar-u. 7. 5

Remélem

tudja már, hogy leggyorsabban intézi el

utlevélet és vízumát

Kolozsvárt, Brassóban és Bukarestben

DEUTSCH és FIA
futáirodája
Rannonia kávéház